

Obr. 58: Nápis rytý do omítky na západní straně lodi v zóně I
(Fotoarchiv SÚPP Praha 43155)

značoval i spodní symbolický kříž umístěný uprostřed pod nápisem. Neúplně dochovaný text může být deformovaný dodatečným přepisováním a nelze vyloučit souvislost nápisu s malířskou výzdobou (konsekrční kříž). První řádek nesouvisí s druhým, kde věta začíná velkým A. Textová kritika nediferencovala zásahy pisatele do domnělé předlohy (uvedení patrocinia sv. Kateřiny, o němž se předpokládalo, že bylo druhotně připojeno k původnímu až ve 13. stol.). Ve 4. řádku bylo mylně čteno „et“ místo zřetelného „ed“. V 6. řádku mohlo jít o „constructio“ či spíše „constitutio“ (eius), jak navrhl již Rampula. Zejména čtení 3. řádku „peractis picturis regum auxit“ — tj. poukaz na profánní „obrazy králů“, je nutno odmítnout jako nehistorický, nemající v obsahu podobných nápisů obdoby. Nebylo jej ostatně třeba zaznamenávat, jestliže byly malby viditelné. Kromě toho z nesporného „anx“ nelze dovodit „auxit“. Proto autorka navrhla čtení „**pro acta (nebo pacta) pietate regi (nebo regum) (s)anxit**“ — tj. posvěcení svatyně zbožným přičiněním krále, nebo pro zbožné smlouvy králů, k nimž mohlo dojít při jednání Soběslava, Konráda a uherského krále Bely roku 1134, před Konrádovou svatbou se sestrou uherské královny. Na začátku 5. řádku pak předpokládala „ille“ (onen slavný).

K nápisu se autorka vrátila na znojenské konferenci (sborník 1997, 50n). Soudí, že v 1. řádku mohla být míněna namísto království Kristova vláda olomouckého

 In reg dñi nri hlix
 Anno dñice ab incarnati ei dñi
 Cxxxiiii pact piet reg' aux
 cetta bae v Marie ed S Cathar
 i e dux Conrad' scđ' fi dato
 an. i. it constio u. is

Obr. 59: Transkripce a čtení rytého nápisu ve znojenské rotundě podle A. Friedla (1966)

In reg(no) d(omi)ni n(ost)ri ji(es)u X(risti)
 Anno do(min)ice ab incarnati(onis) ei(us)d(em) Mill(esim)o
 CXXXIIII p(er)act(is) pict(uris) reg(um) aux(it)
 cella(m) b(e)a(t)e v(irginis) Ma(r)ie et S. Cathar(i)
 (n)e dux Conrad(us) s(e)c(un)d(us) f(un)d(a)tor
 (et nov)am f(ec)it cons(truc)tio(nem) eius.

V království Pána našeho Ježíše Krista
 Roku Páně od narození téhož tisícího
 stého třicátého čtvrtého provedenými malbami králů zvelebil
 svatyni blahoslavené panny Marie a sv. Kateři
 ny kníže Konrád druhý zakladatel
 a udělal její novou (pře)stavbu

biskupa Jindřicha. Dešifruje „ed“ ve 4. řádku jako zkrácené „edem“ či „ede“ (výraz pro stavbu, kostel, kapli). Původní text rekonstruuje takto:

 In regione domini nostri Henrici episcopi Olomucensis
 Anno dominice ab incarnatione domini Millesimo
 CXXXIIII pacta pietate regum auxit
 Cellam beate virginis Marie ede S. Cathari-
 ne dux Conradus secundus fundator
 Novam fecit constitutionem

Starší výklad Vidmanové (1974) — zejména v kontextu 3. a 4. řádku (vysvě-
 cení, resp. zasvěcení svatyně v důsledku zbožnosti panovníka) — by byl podstatně
 věrohodnější než výklady předchozí, zejména ve srovnání s dalšími nápisy tohoto
 druhu. Předpokládané slovo „sanxit“ však zpochybňuje zřejmá absence začátečního
 „s“ a neuvedení jména biskupa, které se v záznamech o svěcení kostela zpravidla
 objevuje. Kuriózně se však jeví druhá varianta tohoto čtení, z níž vychází B. Krze-
 mieňska:⁵¹ „pacta pietate regum sanxit cellam...“, tj. „zasvětil pro zbožnou paměť
 na krále, za jejich smlouvy, svatyni...“ Autorka vykládá domnělá „pacta“ jako ně-
 jaké úmluvy věrnosti mezi Konrádem a Soběslavem, uzavřené prý ve Znojmě, které
 dávaly Konrádovi naději či právo na český trůn a staly se námětem vyobrazení po-
 sloupnosti českých a moravských panovníků ve znojenské rotundě. I když je
 známo, že středověké právní akty byly stvrzovány přísahou na oltář, zůstává uve-
 dená domněnka pouhou konstrukcí, nepodloženou historickými prameny. Její vě-

51 B. Krzemieńska, *Moravští Přemyslovci ve znojenské rotundě*, Ostrava 1985; B. Krze-
 mieńska / A. Merhautová / D. Třeštík, *Moravští Přemyslovci ve znojenské rotundě*,
 Praha 2000.